

Nieuwsbrief januari 2023

Op donderdag 26 januari 2023 zal Maarten-Jan Dongelmans een lezing verzorgen in het ARTO-theater, Het Klooster 5 in Schoonhoven. Vanaf 19.30 uur is de zaal geopend en is er de mogelijkheid een kopje koffie te drinken. De lezing begint om 20.00 uur.

Iedereen is welkom, het is niet nodig een plaats te reserveren.

Maandlezing januari 2023: Maarten-Jan Dongelmans Oranjeprinses op drift; Wilhelmina van Pruisen en de Nederlanders

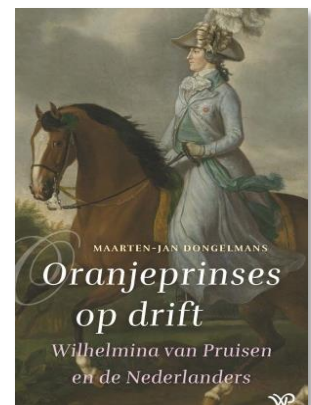

Zelfbewust maakt Wilhelmina van Pruisen (1751-1820) in 1767 haar opwachting in de Republiek, als bruid van de onzekere stadhouder Willem V. Na verloop van jaren bemoeit Wilhelmina zich actief met de politiek. Tegenstanders noemen haar Jezabel, aanhangers zien haar als Moeder des Vaderlands. Als patriotten haar staande houden in de Bonrepas, roept Wilhelmina de hulp in van haar broer, de koning van Pruisen. De restauratie gaat gepaard met zuiveringen en Wilhelmina's populariteit daalt.

Na de Franse inval vlucht het echtpaar naar Engeland. Later draagt Wilhelmina vanuit Duitsland bij aan het ontstaan van het nieuwe koninkrijk.

Maarten-Jan Dongelmans publiceerde meerdere historische studies, de laatste verscheen in het najaar van 2022 onder de titel 'Oranjeprinses op drift, Wilhelmina van Pruisen en de Nederlanders'.

Het boek wordt deze avond door onze BRUNA in het ARTO-theater verkocht voor € 29,99 (graag contant en gepast betalen).

Bij deze lezing presenteert de Historische Vereniging nog wat extra 'Schoonhovense geschiedenis'.

- Wilhelmina schreef na haar aanhouding vanuit het Schoonhovense Doelenhuis twee bekende brieven aan griffier Fagel van de Staten-Generaal en raadspensionaris Van Bleiswijk van de Staten van Holland. Een derde, nauwelijks bekende en persoonlijke brief die zij ook in de vroege ochtend van 29 juni 1787 schreef, wordt gepresenteerd en de aanwezigen krijgen een kopie ervan.
- Edelsteenkundige George Hamel laat met foto's zien welke sieraden uit de erfenis van Wilhelmina van Pruisen leden van ons Koninklijk Huis nog steeds dragen.
- Met foto's en tekst van auteur Wim Knoops (Gouda 1787) wordt de route van Wilhelmina op 28 juni 1787 tussen Schoonhoven en Hekendorp visueel gereconstrueerd.

Noteert u deze data in uw agenda?

donderdag 9 februari 10.30 uur (Bibliotheek, Spoorstraat) film, kapitein Kok, kapitein op de radarboor op de Lek.

donderdag 23 februari 20.00 uur (ARTO-theater)

Lezing door René Kappers - Vrouwen in het vak van de Zilverstad. Opvolgende weduwen 1680-2000.

dinsdag 14 maart 19.00 uur (Bibliotheek, Spoorstraat) Rene Kappers: De geschiedenis van Belvédère en Korenmolen De Hoop

donderdag 30 maart 20.00 uur (ARTO-theater)

jaarvergadering en lezing door Ad de Vaal

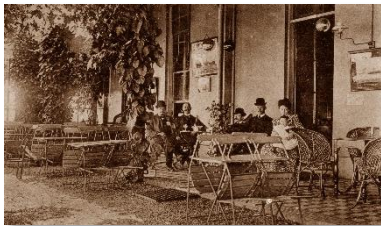
woensdag 26 april 20.00 uur (ARTO-theater) Lezing

donderdag 25 mei 2023 20.00 uur (ARTO-theater) Lezing door Everhard

Korthals Altes 'Nederland op zijn mooist' over de mooiste kaarten van Nederland (en Schoonhoven).

donderdag 22 juni 2023 20.00 uur (ARTO-theater) Lezing - onderwerp volgt.

Activiteiten in het Historisch OntmoetingsPunt Schoonhoven

Op dinsdag 14 maart zal Rene Kappers in de bibliotheek aan de Spoorstraat een lezing verzorgen over de geschiedenis van Belvédère en Korenmolen De Hoop. De lezing begint om 19.00 uur. Ruim honderdzestig jaar lang is Belvédère een beeldbepalend monument in Schoonhoven. René Kappers verdiepte zich in de ontstaansgeschiedenis en het gebruik ervan door de jaren heen: van Koffiehuis tot hotel-restaurant. Aan de noordkant van Belvédère stond tot 1918 korenmolen de Hoop. 'Ze' zeggen dat de resten van de fundamenteën in

de aangrenzende tuin liggen: een beschermde archeologische site. Niet graven dus. Maar is dat ook zo? Waar stonden de voorgangers van De Hoop? Met oude afbeeldingen blijkt dat te achterhalen tot omstreeks 1560. De bijbehorende expositie bevat ook memorabilia uit het archief van de familie De Wit die zestig jaar een hotel en restaurant in dit pand runde. Aanmelden kan [hier](#).

Op donderdag 9 februari wordt een film vertoond over De kapitein Kok en de beroemde radarboot. De film start om 10:30 uur in de bibliotheek aan de Spoorstraat.

Zilver Histograaf Schoonhoven, Jaarboek 2022

Onlangs verscheen het jaarboek 2022 van de [Zilver Histograaf Schoonhoven](#) met de bundeling van de eerdere nummers uit 2022. Opvolgende weduwen van Schoonhovense zilversmeden van 1680 tot 2000 en hun wel en wee staan in één overzichtartikel. Dit past bij het thema 'inclusief' van de Open Monumentendag 2021. De foto hiernaast (collectie Ferry Mol) staat erin afgebeeld en toont Pieter Tieleman van der Hoff (1842-1899) en zijn vrouw Hermina Geertruida Beerendsen (1845-1913). Zij zou het bedrijf als 'opvolgende weduwe' voortzetten. Het hele verhaal leest u in het jaarboek en wordt door Rene Kappers verteld

op de lezing in februari.

In het [jaarboek](#) vindt u verder genealogieën van Schoonhovense zilversmeden (Pelt, Lazonder, Suur, Van Os van den Abeelen, Keppel en Van Millege. Met veel fotoportretten, en hun zilverwerken: doosjes, taartscheppen, knopen, tas- en beursbeugels. Er worden vijf onbekende meestertekens thuisgebracht en de Zilver Schatkamer is verder uitgebreid tot 25 artikelen en uitgaven. Daarin ook standaardwerk 'Zilversmeden van de stad Schoonhoven, 1600-1900' opgenomen, maar nu digitaal en doorzoekbaar.

Uit het Bestuur

In de vorige twee nieuwsbrieven gaf ik een samenvatting van het gesprek over de beleidsambities voor de komende jaren. Ik besprak de eerste twee: we streven naar een cultuurhistorische thuisbasis en het vergroten van de groep actief betrokken leden. Vandaag kort de laatste drie punten, kort omdat ze een voortzetting zijn van de in 2018 geformuleerde punten.

Wij willen de komende jaren activiteiten ontwikkelen om een breed publiek te bedienen, we doen dat bijvoorbeeld al op de Open Monumentendag en we zoeken naar nog meer mogelijkheden.

Wij willen aandacht blijven schenken monumenten. Ik schreef in de vorige nieuwsbrief al over de restauratieplaquette. Kunnen wij iets extra's betekenen voor monumenteigenaren en -gebruikers?

De vijfde beleidsambitie is ook niet nieuw: wij willen serieuze gesprekspartner van de gemeente zijn als het gaat om de plannen Schoonhoven. Wij hebben de afgelopen jaren advies gegeven over uitbreidingsplannen en het nieuwe bestemmingsplan voor de binnenstad. Wij zullen ook de komende jaren actief blijven. Hierna een voorbeeld daarvan.

Dossier 'de Waag'

Dit jaar zal waarschijnlijk de rechtszaak plaatsvinden over onze bezwaren tegen het verlenen van een omgevingsvergunning voor de uitbreiding van de Waag. Vanwege de drukte bij de rechtbanken heeft die zaak afgelopen jaar op de wachtlijst gestaan. Wij zijn met onze jurist bezig met de onderbouwing van onze zaak. Laten we hopen op een goede afloop. Wij zijn daarbij grotendeels afhankelijk van (betaald) extern advies. Mocht u een bijdrage willen leveren in de vorm van juridische kennis, neemt u dan contact op met onze secretaris. Mocht u een financiële bijdrage willen doen dan kan dat op rekeningnummer NL701INGB0003837826 o.v.v. "dossier de Waag".

De overige gemeenteddossiers staan 'op een laag pitje' er speelt niet heel veel en vooral het kennismaken met het nieuwe College en raadsleden staat hoog op de agenda.

Collectie Van der Kop

In het afgelopen jaar heeft de HVS de collectie van der Kop verworven en ondergebracht in de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Schoonhoven. In het bestuur bespraken we de plannen met de collectie. Onderdeel daarvan is het afstoten van het deel dat niet tot de 'kerncollectie' behoort. Ook binnen de commissie die zich daar mee bezig houdt maken we graag gebruik van expertise onder onze leden. Heeft u expertise met betrekking tot taxatie, (openbare) verkoop van kunst en/of het opzetten van een kunstuitleen structuur, meldt u zich dan. Beschikt u over een (goed geconditioneerde) opslagruimte dan maken wij daar ook graag (eventueel tegen vergoeding) gebruik van.

Peter van der Zwaal
secretaris, januari 2023

